

ÎNCHEIERE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nicolae Craiu

soluționând conflictul de competență apărut între Judecătoria Cimișlia sediul Central și Curtea de Apel Comrat,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, terți Bașkanul Găgăuziei Irina Vlah și Comitetul Executiv al Găgăuziei cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 430/XLV/VI din 26 ianuarie 2021 „Privind aprobarea componenței nominale a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei” ca fiind ilegale în fond, aprobate cu încălcarea legii,

c o n s t a t ă:

La data de 01 februarie 2021 reclamant Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat s-a adresat la Judecătoria Comrat sediul Central cu acțiune în contencios administrativ împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, terți Bașkanul Găgăuziei Vlah Irina și Comitetul Executiv al Găgăuziei cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 430/XLV/VI din 26 ianuarie 2021 "Privind aprobarea componenței nominale ale Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei" ca fiind ilegale în fond, aprobate cu încălcarea legii.

Judecătorii Curții de Apel Comrat au depus pe prezenta cauză cereri de abținere și prin încheierea din 10 martie 2021 a Curții de Apel Comrat, s-a admis cererea vicepreședintelui judecătoriei Comrat Botezatu Igor. Privind transferul dosarului pentru examinare în altă instanță de judecată de același nivel, la judecătoria Cimișlia.

Prin încheierea din 23 martie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, a fost dispusă transmiterea după competență la Curtea de Apel Comrat a cauzei.

Prin încheierea din 11 mai 2021 a Curții de Apel Comrat, a fost suspendat procesul și transmisă cauza la Curtea Supremă de Justiție pentru soluționarea conflictului negativ de competență jurisdicțională.

Conform articolului 200, alin. (1) și (3) din Codul administrativ instanța de judecată în fața căreia a apărut conflictul de competență de natura celui definit la art. 58 alin. (2) suspendă din oficiu procesul și prezintă dosarul instanței competente să soluționeze conflictul de competență. Conflictul de competență dintre judecătorii din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție.

Prevederi similare sunt stipulate și la articolul 44, alin. (3) și (9) din Codul de procedură civilă, conform cărora conflictul de competență dintre două sau mai multe judecătorii care nu țin de aceeași curte de apel, ori dintre o judecătorie și o curte de apel, ori între curțile de apel se judecă de Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție. Instanța competentă să judece conflictul de competență soluționează, fără citarea participanților la proces, conflictul dintre instanțe printr-o încheiere, care nu se supune nici unei căi de atac.

Soluționând conflictul negativ de competență apărut între Judecătoria Cimișlia, sediul Central și Curtea de Apel Comrat, instanța supremă va analiza natura actului administrativ contestat.

Din materialele cauzei rezultă că Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a înaintat acțiune împotriva Adunării Populare a Găgăuziei.

Conform art. 7 din Legea nr. 344 din 23 decembrie 1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz Yeri), Adunarea Populară a Găgăuziei este autoritatea reprezentativă și legislativă a Găgăuziei, investită cu dreptul de a adopta acte normative, în limitele competenței sale.

Potrivit dispozițiilor art. 12 din aceeași lege, de competența Adunării Populare ține adoptarea actelor normative a căror executare este obligatorie pe teritoriul Găgăuziei și adoptarea Regulamentului Găgăuziei, iar potrivit alin. (3) lit. d) din același articol, de competența Adunării Populare țin fixarea, organizarea și efectuarea alegerilor de deputați în Adunarea Populară și aprobarea componenței Comisiei Electorale Centrale pentru efectuarea alegerilor; fixarea alegerilor în autoritățile administrației publice locale din Găgăuzia.

Conform prevederilor art. 13 alin. (4) din Legea nr. 344/1994, legile și hotărârile Adunării Populare sînt trimise Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova în termen de 10 zile de la data adoptării, cu titlu de informare.

Articolul 7 din Codul administrativ stipulează că autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

În circumstanțele date se deduce că Adunarea Populară a Găgăuziei este o autoritate publică, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării

unui interes public, la caz, Adunarea Populară a Găgăuziei acționează în interesele tuturor cetățenilor care locuiesc în unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri).

Prin urmare, acțiunea Oficiului teritorial Comrat al Cancelariei de Stat este îndreptată împotriva unei autorități publice Adunarea Populară a Găgăuziei.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că din conținutul art. 16 alin. (1) și (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative. Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sînt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sînt emise sau aprobate.

În conformitate cu art. 189, alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Articolul 3 din Codul administrativ stipulează că legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de îndeplinire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Potrivit dispozițiilor art. 10 din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Iar definiția actului administrativ normativ este dată de art. 12 Cod administrativ, ca fiind actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.

Din interpretarea logico-juridică a normelor precitate rezultă că unul din elementele distinctive ale actului administrativ normativ față de actul administrativ individual rezidă în gradul de întindere a efectelor juridice pe care acesta urmează să le genereze, după cum vizează un caz individual sau un număr nedeterminat de situații identice.

Aici Colegiul relevă caracterul de putere publică a regimului în care acționează autoritatea legislativă care a adoptat actul administrativ contestat, ce acționează în scopul realizării unui interes public prin excelență, dar și aceeași natură a regimului juridic în care acționează organul sau instituția formată prin actul administrativ contestat.

Astfel, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei este un organ independent din cadrul unității teritoriale autonome Găgăuzia, înființat pentru realizarea politicii electorale în scopul unei bune desfășurări a alegerilor, pentru supravegherea și controlul respectării prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

Actele emise de acest organ vizează, la rîndul său, un număr nedeterminat de situații identice, misiunea sa constînd în crearea condițiilor optime pentru ca toți cetățenii Găgăuziei să-și poată exercita nestingherit dreptul constituțional de a alege și de a fi ales în cadrul unor alegeri libere și corecte. Deci, Comisia creată este o autoritate publică în sensul art. 7 Cod administrativ, iar actul de constituire a acesteia nu poate fi interpretat ca fiind unul cu caracter individual, deoarece el vizează nu interesele personale ale persoanelor fizice din componența nominală a acesteia, ci este act juridic subordonat legii, adoptat de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale și legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.

Actul administrativ contestat prezintă, prin urmare, particularitățile caracteristice actului normativ, fiind emis în temeiul și pentru realizarea puterii publice, reprezentînd forma juridică principală a activității autorității publice emitente. Este, de asemenea, o manifestare unilaterală de voință, fiind emis fără participarea sau consimțămîntul subiecților de drept cu privire la care generează efecte juridice. Este un act administrativ obligatoriu și produce efecte erga omnes, deoarece se adresează nu persoanelor ce figurează în conținutul său, ci prezintă un grad de generalitate mai mare, respectiv privește orice persoană aflată pe teritoriul regiunii autonome Găgăuzia, iar subiecții vizați prin activitatea organului nou creat nu sunt individual determinați. Or, instanța supremă reiterează că Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei este creată nu pentru beneficiul persoanelor din componența sa nominală, activitatea sa avînd repercursiuni asupra tuturor persoanelor fizice implicate în procedura electorală, cercul acestora nefiind unul determinat apriori, pe cînd actele administrative individuale urmăresc stabilizarea unei situații juridice precise în raport cu un număr relativ restrîns și determinat de subiecți de drept.

Prin urmare, din analiza cadrului legal și a circumstanțelor cauzei se profilează concluzia că acțiunea înaintată împotriva Adunării Populare a Găgăuziei este înaintată împotriva unei autorități publice, pretențiile sunt formulate de natură publică, iar actul administrativ contestat poartă un caracter normativ, respectiv examinarea cererii de recurs ține de competența Curții de Apel Comrat.

Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va soluționa conflictul negativ de competență, prin constatarea competenței la examinarea și soluționarea cauzei pendinte a Curții de Apel Comrat.

În conformitate cu art. 191, art. 200 alin. (3) și art. 230 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se constată competența Curții de Apel Comrat la examinarea cauzei de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, terți Bașkanul Găgăuziei Irina Vlah și Comitetul Executiv al Găgăuziei cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 430/XLV/VI din 26 ianuarie 2021 „Privind aprobarea componenței nominale a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei” ca fiind ilegale în fond, aprobate cu încălcarea legii.

Cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, terți Bașkanul Găgăuziei Irina Vlah și Comitetul Executiv al Găgăuziei cu privire la anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 430/XLV/VI din 26 ianuarie 2021 „Privind aprobarea componenței nominale a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei” ca fiind ilegale în fond, aprobate cu încălcarea legii, se remite spre judecare Curții de Apel Comrat.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu